

STS de 20 de gener de 2016, recurs 3106/2014

*Pensió de viduïtat en el cas de les víctimes de violència de gènere (accés al text de la sentència)*

**El matrimoni de la demandant es va produir en 1971 i la separació en 1998, i el causant va morir l'any 2010. Se sol·licita la pensió de viduïtat, al·legant la condició de víctima de violència de gènere.**

**El TS reconeix el dret a la pensió de viduïtat, i assenyala que:**

- **La demandant ha d'acreditar que és víctima de violència de gènere en el moment de la separació judicial o el divorci, i ho pot fer per qualsevol mitjà de prova admès en Dret.** Es requereixen, doncs, tres elements: a) instrumental: acreditar la realitat a través de mitjans probatoris jurídicament vàlids; b) material: ser víctima de violència de l'exparella; i, c) cronològic: que hi hagi violència de gènere en produir-se la separació o divorci.
- **La titular de la pensió només pot ser una dona que hagi estat víctima de violència exercida per la seva exparella masculina.** La *Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género*, disposa que és "la treballadora" o la "funcionària" víctima de violència de gènere qui obté la tutela sociolaboral. Ara bé, que només les dones puguin accedir a la condició de pensionistes de viduïtat no impedeix que la violència sobre el fill comú, que ha accedit a la majoria d'edat durant el procés de separació i que ha testificat a favor de la mare, es valori també com a indicatiu que hi havia una situació conflictiva entre els pares. És a dir, si el pare exerceix violència sobre el fill comú i la mare s'enfronta per aquest motiu estem davant un indicatiu de violència de gènere.

Igual que és possible la discriminació a través de persona interposada (STJUE de 17 de juliol de 2008, perjudici a la treballadora mare d'un discapacitat) no es pot descartar que s'exerceixi la violència sobre la parella danyant el fill comú. La LGSS no ha delimitat el concepte de víctima de violència de gènere als termes recollits en la *Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre*.

- **També s'admeten com a prova de la situació: a) que 2 anys abans de la separació la demandant denunciés el seu espòs per maltractament tant de paraula com de fet, dictant-se sentència absolutòria, però no per falsa denúncia o acusació no demostrada sinó perquè la demandant no va formular acusació en la seva compareixença; b) que la sentència de separació no considerés acreditada l'existència de violència de gènere però sí l'incompliment dels deures conjugals i el clima de total ruptura de la convivència; i, c) que presentés una denúncia contra el seu espòs per amenaces contra els seus fills comuns i ella mateixa.** En definitiva, no hi ha una sentència condemnatòria per violència de gènere, ni una ordre de protecció, ni informe del Ministeri Fiscal apreciant la concurrència d'indicis d'aquella, però tampoc les sentències dictades serveixen per a l'efecte contrari (descartar allò manifestat per la demandant).
- En supòsits de separació o divorci anteriors a la *Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre* l'existència de denúncies per actes constitutius de violència de gènere suposa un fort indicatiu que la mateixa s'ha produït, sense que això impliqui entendre-ho com un mitjà de prova ple sinó que ha de contextualitzar-se amb la resta de la crònica judicial.